Autogestió, socialisme i catalanitat

QUAN es diu, com ha escrit el professor J. A. González Casanova, que "la mobilització sentimental pro-Catalunya és ja insuficient si no va acompanyada d'una invocació al socialisme", es podria creure que el sentiment de catalanitat ha perdut, per ell mateix, la seva convocatòria massiva d'altre temps i necessita una adjectivització especial per a poder mantenir la seva audiència entre el poble català. Aquesta és la interpretació que lògicament es desprèn de l'escrit del popular professor.

Però, al meu entendre, malgrat tot, també es pot deduir que es produeix un fenomen ben diferent del que en ens insinua, si pensem que tots els socialismes que es manifesten als Països Catalans, car la dispersió del socialisme és un fenomen prou pluralitzat, han d'adjectivar-se amb una afirmació prèvia de catalanitat si és que volen tenir un mínim d'audiència entre els catalans.

Al cap i a la fi, la catalanitat és simplement l'afirmació d'una personalitat col·lectiva, mentre el socialisme és el color, o el vestit, que uns grups volen que tingui, o es posi, aquesta nostra col·lectivitat. I es dóna el cas, al meu entendre prou desgraciat, que hi ha socialismes de tots els matisos i de tots els colors, i cada un d'ells vol posar la seva coloració específica a la societat catalana. Si és així, com sembla, la crisi no és en la catalanitat que des de tots els angles ideològics és reivindicada, sinó en el socialisme que es dilueix en un arc iris de tonalitats vermelles.

La catalanitat com a moviment polític, gairebé sempre, ha anat acompanyada d'una invocació política determinada. I ha estat així per la força d'atracció i d'audiència que aquest sentiment tenia, i té, entre les masses catalanes. I, cal dir-ho, potser mai com ara, la catalanitat, no havia estat reivindicada com a pròpia per totes les classes socials i pels moviments polítics que aquestes classes projecten.

A mi no em preocupa, en veritat, el que la catalanitat sigui reivindicada des de tots els angles ideològics, els més oposats. Ho considero totalment lògic. Això indica que no ha perdut la seva projecció, que malgrat tot, malgrat els silencis forçats que hem hagut de suportar, malgrat les apropiacions que alguns grups n'han volgut fer, el seu poder de convocatòria i de mobilització de masses subsisteix. El que em preocupa, car ho voldria veure molt més aclarit, és la gran dispersió dels nostres socialistes, car aquesta confusió orgànica i ideològica que sofreixen només pot afavorir uns extrems polítics que a mi personalment no em plauen. Em penso que no cal dir quins són aquests extrems. Es evident que als països europeus en els quals el socialisme ha estat orgànicament homogeni, s'ha produït una estabilitat societària que no han assolit encara aquells en què el socialisme ha estat orgànicament dispers.

¿Es tracta, per tant, d'un "boom" socialista entre nosaltres o es tracta d'una multiplicitat del socialisme que a la llarga el pot fer inoperant? Si fos així ho lamentaria. Ho dic sincerament.

No sé qui va escriure, fa anys que ho vaig llegir, que una ideologia, o un sentiment, no triomfa fins que no arriba a traspassar el camp dels seus iniciats i es converteix en una aspiració generalitzada a la qual tothom es vol inscriure. Es clar que això ho podem aplicar, en aquest cas concret que comentem, tant al socialisme com a la catalanitat. La diferència rauria, i per a mi és fonamental, en el fet que el socialisme es dilueix amb les continues adhesions matisadores que rep, amb les seves respectives adjectivitzacions i, en particular, amb els personalismes que les encarnen, mentre la catalanitat amplia fonamentalment les seves bases. I em sembla que aquesta constatació hauria d'ésser òbvia per a tothom.

De l'escrit que comento del professor J. A. González Casanova, es dedueix també que hi ha dues ideologies bàsiques, o dos sentiments, que s'estan imposant entre nosaltres. Una seria la catalanitat de la qual ja he parlat, malgrat que el professor només l'afirma indirectament, i l'altra seria, en el terreny social, l'autogestió sobre la qual, ell mateix, reclama la necessitat d'un debat seriós per a saber què és i què representa. I té raó en el que demana, molt més encara quan es pot llegir a la premsa, i ho dono com un exemple, que socialistes marxistes confessen que l'autogestió "ens entronca amb la tradició del moviment obrer llibertari i recull les experiències d'autogestió obrera proposada per l'anarco-sindicalisme". Ho ha dit dit Joan Reventós.

Ara bé, el que em costa de veure és que es pugui, si no és fruit d'unes renúncies ideològiques fonamentals, emparentar aquesta tradició catalana del moviment obrer llibertari amb una concepció marxista de la societat. Una interpretació marxista de la lluita de classes, al meu entendre, està molt lluny de la interpretació llibertària que a través de l'anarco-sindicalisme va arribar a concebre l'autogestió de la societat. En aquest hipotètic parentiu, una de les dues interpretacions es quedaria ideològicament greument mutilada.

El que queda clar, malgrat tot, és la permanència d'uns sentiments que es presenten una vegada més amb una força renovada, i que tothom intenta apropiar-se precisament per la seva convocatòria i possible projecció. Una seria el sentiment profund de catalanitat que es manté en el nostre poble, l'altre la tradició ideològica del nostre proletariat que persisteix com un sentiment també projectable. Dos sentiments que, al cap i a la fi, s'han donat moltes vegades com ja enterrats, però que es mantenen, ressusciten i continuen influint la societat catalana.

MANUEL CRUELLS

València i Bolonya

He de confessar, d'entrada, que no he estat mai a Bolonya. Però malgrat no conèixer-la directament, en tinc una certa imatge. La imatge d'una d'aquestes viles que encara poden tenir-se a l'abast, que encara dominem amb el peu a terra. No sé exactament per què, però tinc una certa intuïció d'una Bolonya felliniana, vull dir, com d'una ciutat on Fellini podria haver filmat el seu **Amarcord**. Una ciutat, en definitiva, tan pròxima a nosaltres per la gent, pels costums —¿quin valencià no ho pensà veient, a **Amarcord**, falles i fogueres?— i també, és clar, per la seua història i els seus problemes.

Es ja pura arqueologia la Bolonya —o la Ferrara o la Veronade Fellini? ¿Les seues escoles i els seus capellans, els seus edils i els seus "esquadristes", virtuosos del "manganello", de la garrotada? Sí, sense dubte gran part de tot això ha passat definitivament a la història fa més de trenta anys: per a Bolonya, i per a d'altres ciutats de l'Emília, de la Toscana o del Veneto. No voldria arriscar-me a fer constar que tot això també ha desaparegut de forma obsoluta a València (o a Alacant o a Girona). Els bolonyesos en deuen saber prou d'aquestes coses —del món d'**Amarcord**, vull dir—, i sempre està bé fer cas de qui en pot saber igual o més que nosaltres.

Fa unes setmanes, i potser pensant una mica en aquestes coses, vingué a València una bona representació del Consiglio Comunale, de l'Ajuntament, de Bolonya. Venien el Síndaco i el vicesíndaco (l'alcalde i el primer tinent d'alcalde, diríem), encapçalant una nodrida delegació de les forces polítiques democràtiques presents al dit Consiglio. Eren de tots els colors: des de comunistes i socialistes, fins a liberals i demòcrates-cristians. Val a dir que en un Ajuntament com el bolonyès, amb uns seixanta edils, solament hi ha tres representants dels "misinos". Que, naturalment, es varen quedar a casa.

L'alcalde i els regidors bolonyesos venien a València a establir uns primers contactes amb les forces democràtiques del país —amb el Consell i la Junta, per dir-ho clar, puix que encara no s'havien unit. Aquests contactes, segons declararia l'alcalde italià, professor RenatoZangheri, eren un pas preliminar a l'establiment d'un "**jumellage**" entre les dues ciutats, considerades com a similars per la seua demografia, per la seua estructura econòmica i social, etc. La declaració formal de "**jumellage**" s'ajornava fins al moment en què el municipi valencià fos regit per unes autoritats democràtiques.

Mentre aquest moment arriba, regidors bolonyesos i valencians "**underground**" establien un pacte previ basat en sis principis. Primer, el de la pau entre els pobles; segon, el respecte als drets de l'home; tercer, la potenciació de la col·laboració europea; quart, la defensa i el desenvolupament dels Estatuts d'Autonomia i de les autonomies locals; cinquè, la participació efectiva dels ciutadans en la decisió i en la gestió administrativa i política; i, finalment, el foment de l'intercanvi cultural, comercial, econòmic-social, esportiu, turístics, etc., entre les dues ciutats.

Especial interès tingué per als valencians el punt referent als Estatuts d'Autonomia, tema que, aquests darrers mesos, ha accedit a la primera línia de les preocupacions públiques. Potser per això la qüestió tingué un tractament especial. L'alcalde de Bolonya, Renato Zangheri, que és professor d'Història Econòmica en aquella Universitat, donà a la nostra Facultat d'Econòmiques una conferència ben aclaridora sobre l'abast i la trajectòria de les regions autònomes a la Itàlia de postguerra. Dic que fou aclaridora perquè l'alcalde comunista no eludí fer ni una "autocrítica" —de la posició "històrica" del seu partit, és clar— ni una "crítica" de les actituds dels altres partits demòcrates. No és cosa a la qual estiguem massa acostumats, per ací.

Cal dir que el silenci fou la posició "oficial" del món "oficial" valencià. Solament hi hagué l'inevitable i penós article habitual del senyor Ombuena. Jo crec que els articles del senyor Ombuena no els llegeix ningú a València (vull dir, d'això que anomenem la opinió pública democràtica de la ciutat). Els seus papers, però, solen tenir un curiós efecte "**ad absurdum**", com em penso que escrivien els escolàstics. Serveixen com a indicador negatiu: si el senyor Ombuena lloa alguna qüestió —cívica, cultural, política—, el "respectable" ja sap que caldrà anar-hi amb molta cura. Si, pel contrari, fustiga directament o indirectament algú o alguna cosa, és necessari informar-se bé, perquè segurament l'assumpte s'ho mereix. En aquesta ocasió, l'indicador tampoc no ha fallat.

ALFONS CUCÓ

Maror a la Federació Socialista dels Pirineus Orientals

Les eleccions cantonals solen ser, a tot l'Estat francès, d'una benignitat i d'un poc interès reconeguts. Normalment mobilitzen molt poca gent i, en general encara, no trasbalsen l'escaquer polític ni a nivell nacional, ni a nivell local. Car es tracta d'eleccions locals, de proveir els escons del Consell General, organisme administratiu intermedi entre el municipi i les cambres estatals: Cambra de Diputats i Senat. (El Consell General podria ser comparat a les **Diputaciones Provinciales**, salvant encara unes distàncies actualment insalvables).

Són prerogatives del Consell General la conservació de les carreteres departamentals i altres obres similars (canals i ports), el manteniment d'entitats culturals que l'Estat no abasta, algunes obres socials o de beneficència, etc. Pocs sous i poques possibilitats de distribuir-los. El Consell General és un organisme deliberatiu, l'executiu del qual és el Prefecte, o governador.

Enguany, les eleccions cantonals regularment previstes per la Constitució de la República arribaven després de l'elecció presidencial, guanyada, com se sap, pel senyor Giscard d'Estaing amb un marge escàs de vots sobre el senyor Mitterrand, candidat de la Unió de l'Esquerra. Era el primer test de sensibilitat política del país després dels dies atzarosos del maig 74, en plena crisi econòmica i en uns moments en què el Govern del senyor Chirac semblava no donar l'abast als problemes que li eren plantejats. L'elecció es va polititzar ràpidament, malgrat els esforços dels homes de la majoria presidencial en sentit contrari.

Com se sap, el Partit Socialista va obtenir un gran èxit pertot. I no solament en detriment dels candidats de la majoria presidencial, com és de suposar, sinó també en detriment dels candidats del Partit Comunista que, havent arribat en segona posició, després del candidat socialista, van demanar a llurs electors que votessín pel primer, perfectament d'acord amb les regles del joc. (I llevat de rares excepcions, que ara són prou ventilades, és clar).

CATALUNYA-NORD, UNA EXCEPCIO ENCARA

Al departament dels Pirineus Orientals —nom administratiu de Catalunya-Nord— els socialistes han perdut força escons, que han anat a parar als candidats comunistes. Una explicació a aquest fenomen potser la del tradicional "desgast del poder". El Partit Socialista fa anys que governa, a Catalunya-Nord. I també fa anys que ha de governar localment dins d'un estat de majoria dretana. Això vol dir que, si vol obtenir crèdits estatals, s'ha d'entendre justament amb els seus enemics polítics, ha de fer la política de la dreta i, en l'ocurrència, s'ha de refiar d'un cert nombre de vots dretans a nivell municipal i departamental.

Amb vuit elegits comunistes i cinc socialistes, la majoria d'esquerra, era clara. Normalment el president del Consell General havia de ser comunista i, en l'ocurrència, tothom pensava en Andreu Torner, diputat. Doncs no. A l'hora del vot, alguns socialistes van votar per l'altre candidat, el senador Gregory, socialista humanista (una estranya criatura política que de socialista només té el nom). Deu a deu, empatats, el senador Gregory va ser reelegit president del Consell General simplement perquè és més vell que el diputat Torner.

Les protestes dels comunistes van ser generals. Les regles del joc havien estat novament trepitjades, com ja ho havien estat en el moment mateix de les eleccions, especialment en dos casos. El del batlle de Perpinyà, senyor Alduy, diputat socialista que, per no ser dit que s'havia hagut de refiar dels vots comunistes, es va retirar en favor del candidat giscardià, senyor Camó. I el del conseller Parrat, el qual va quedar col·locat després del candidat comunista, el secretari federal Enric Costa, i en comptes de donar-li els seus vots, dimiteix del Partit Socialista i es presenta a la segona volta com a candidat independent (la qual cosa no va pas impedir, però, el triomf comunista).

El Partit Socialista Francés, i Mitterrand el primer, s'ha indignat per aquesta actuació concreta. S'han instruït investigacions i s'han realitzat enquestes. S'ha arribat a parlar de dissolució de la federació local del P. S. Els propis Claude Estier i René Fajardie, secretaris nacionals, han vingut a Perpinyà, per veure les coses de més a prop.

El resultat d'aquestes accions és el següent: Els senyors Paul Alduy, diputat; Henri Parrat i Guy Malé han estat exclosos del Partit Socialista Francès. La Comissió Executiva federal dels Pirineus Orientals ha quedat dissolta. Mentrestant, un col·lectiu de vuit membres ha de preparar la designació d'una nova Comissió Executiva en ocasió d'un congrés extraordinari de la Federació dels Pirineus Orientals. Les seccions locals són mantiguades i els fins ara dirigents socialistes nord-catalans es retroben com a simples militants, però sense sancions. Es l'hora de la gran bugada, a Perpinyà.

(JORDI PLANES, "Canigó" 446/24-4-76)

BUSTIA

EL PLA COMARCAL

No ha comptat pas gens ni mica amb el trànsit dels ciclistes. La pista que antany es féu a la gran via de Castelldefels fou engolida per donar pas a més màquines contaminadores.

Si s'ha dit que Barcelona és la porta d'Europa o que és ja com Europa, el Pla Comarcal ho desment. No deixa ni una sola pista per bicicletes.

Nosaltres no podem anar al treball, de compres o d'excursió en bicicleta com ho fan molt als països rics de l'Europa Central. Et jugues la pell si et fiques a la carretera o per les vies de la ciutat.

A casa nostra no es comptabilitza l'exercici saludable dels pedals, ni l'estalvi de combustible i d'estacionament, ni que minvaria la contaminació de l'atmosfera si molts dels ciutadans es desplacessin en bicicleta.

CARLES MASO
(Sant Boi de Llobregat)
Baix Llobregat

AL SERVEI DE TOT UN POBLE

No us deixeu atrapar pel vici de voler conformar determinats corrents polítics o socials que semblen estar de moda o al menys tenen acceptació per que fan soroll. Mentres no hi hagi un altre diari català que es decanti cap a un sector polític específic, manteniu-vos si us plau al servei de tot un poble que té multitud de posicions, diguem-ne, polítiques. I usant els termes tradicionals, en els que no hi crec massa, acceptem que entre nosaltres n'hi ha de dretes i d'esquerres, de catalanistes separatistes i integristes, de pacifics, no necessariament conformistes, de revoltosos i d'addictes i opositors al règim. Jo puc acceptar, i crec que molts hi poden coincidir, que en el mateix diaria tinguin cabuda totes les posicions possibles que no ofenguin la dignitat humana. Com que conec una mica el ram i el gènere sé que us veureu pressionants per tots els extremismes que vòldran fer publicitat, demagògia i proselitisme al seu favor, i que en tots els casos voldran fer valdre els seus "indiscutibles" drets de "representació", etcètera, etc., etc.

RAMON CURA I LACOSTA
(Barcelona)

EXCURSIONISME

"AVUI", el nostre diari, surt a la llum en aquest any memorable 1976, que assenyala el Centenari de l'Excursionisme de Catalunya. Tots sabem com aquest moviment excursionista ha contribuït, al llarg de la seva història, a revifar i mantenir d'una manera decisiva, els valors culturals, cívics i patriòtics del nostre país. Actualment, i malgrat la crisi evident que travessen alguns d'aquests valors, el nostre Excursionisme ha assolit una personalitat i un prestigi que ultrapassen l'aspecte merament esportiu.

Però creiem que ens cal refermar-nos i superar-nos en la tasca llur. Creiem que l'heretatge que hem rebut d'aquells progenitors insignes del 1876 és quelcom important, sagrat. Tenim molt poca premsa, a nivell popular.

JOSEP PETIT
(Barcelona)

ANUNCI

El nostre diari ha publicat un anunci, la redacció del qual em sembla inadmisible. En primer lloc perquè per a ésser client de la firma anunciadora no cal tenir la seva manera de pensar, sols cal que els productes que ven tinguin una utilitat i un bon preu per al client. En segon lloc perquè pressuposa que la majoria dels lectors del diari "AVUI" tenim una determinada manera de pensar, afirmació que em sembla no resisteix la més superficial anàlisi.

Crec que no s'ha de jugar amb les paraules i sobretot amb paraules com majoria i pensar.

SEBASTIA SERRA ROF
(Sabadell)
Vallès Occidental

Per a ésser publicades, les cartes ens han d'arribar amb totes les dades del seu autor, i han de ser breus. Si la seva extensió és exessiva, podran ésser reduïdes per la Redacció.

Arxiu Municipal de Girona. Avui. 29/4/1976. Page 3